

PAMĚTI

OBCE

LIBŇATOVA

II. DÍL

1939.

Kniha tvořila 416 stran!

*Aldolf Dykyš,
ob. kronikář!*

~ Uvodem ~

V roce 1941, v době vzrušujících událostí světových, kdy rozpoutala se válka o rozhodující moc v Evropě, válka, která v posledních týdnech vzrostla do ohromných rozměrů v novou válku světovou, kdy svádějí se bitvy rozměrů dosud nebyvalých, a kdy si český národ se starostmi myslí na svoji budoucnost, začínám psát druhý díl kroniky obce Libňatova. První pramen Libňatova počal jsem psát v r. 1923. Obsahuje zápisy o událostech během války světové (1914-18.), jejím ukončení, o zřízení Republiky československé, o událostech během jejího trvání i jejím konci a o zřízení Protektorátu Čechy a Morava. Kniha I. dílu obsahuje 404 popsaných stran velkého formátu. Doplňuje ji 14 portrétů záměrných (přestavených) příbysků v obci a ukončuje věcným rejstříkem. Jako mnoho jiných kronikářů hleděl jsem nejen zachytit běh událostí současných, ale získat a zapsat co z minulosti obce se zachytit dá. Dobrým rádcem a pomocníkem byl mi v tom Vilem Schreiber, kronikář města Úpice, a známý historik Úpická, nyní též kronikářský referent při Okresním osvětovém sboru, který s nevšední ochotou dal mi k dispozici svoje výpisy z archivů: zemského, archi-

ve při ministerstvu vnitra, zámečského archivu v Ná-
 chodě, pramenů to namnoze těžko přístupných. Mi-
 mo to zapsány jsou v uvedené knize i zápisy z ji-
 ných pramenů z níže uvádím: J. M. Ludvíka: „Pa-
 mátky hradu, města a panství Náchoda,“ Hraško-
 Dějiny hradu a města Náchoda, Ed. Nejedlého spis:
 „Bedřich Smetana“ a j., vále pamětní kniha školní,
 pamětní kniha farní, knihy obecní a spisy získané sbír-
 kou v obci s úspěchem nevalným. Zápisy ukončeny
 jsou událostmi r. 1939, kdy zřízen Protektorát Čechy a
 Morava. Události ty byly příčinou, že kniha jako pa-
 mětní knihy všech obcí ostatních byla zabavena, a nalé-
 zá se s jinými v zemském archivu v Praze. Je tomu pro-
 uzávezení, t. j. nesmí se z ní vypisovat ani do ní na-
 hlížet. Příčiny k zabavení uvedené v úředním rozkaze:
 Zápisy o válce světové a mnohých událostech po ní ne-
 srovnávají se s nynějšími zapojeními našeho národa do
 Říše. Zabavení nebylo mi lhostejným. Zápisy věnoval
 jsem mnoho práce a času, kterého při svém zaměstnání
 jako starší dělník, a při svém zastupování jinými
 funkcemi v obci mám poskytnouti. V r. 1939. ukonče-
 no tvorbou Republiky československé a jak tam je me-
 ním v dějinách našeho národa. Zapisuji tudíž udá-
 losti tyto ještě jednou jako začátek II. dílu. Pokud
 minulosti Libušatova se týče mám v úmyslu zpra-

co vše, co z minulosti Libňatova je mi známo v knize zvláštní, budou-li mi čas a jiné okolnosti příznivy. V prováděcím nařízení zákona o vedení pamětních knih uvedeno je; aby kronikář na počátku knihy zapsal svoje osobní údaje. Tohle jsem na to učinil tak i já. Knihu tuto počínám psáti v dovršeném 50. roce svého života. Narodil jsem se dne 13. dubna 1891. jako syn Antonína Dykycha, povoláním domáckého školce. Pracuji jako tovarník dělník, školce. Navštěvoval jsem obecnou školu v Libňatově a měšťanskou školu v Týnci.

Končím úvod k této pamětní knize s přáním; aby pokračováno bylo v zápisech o událostech v naší obci; kdyby z příčin jakýchkoliv je to moje se zastavilo; aby šle vyběru mého nástupce vnučena byla dostatečná péče a co již napsáno aby požívalo ochrany před poškozováním jak zákon narižuje. Zápisům nevědělo by špatné uložení a půjčování knih. Je mým došším přáním; aby co v této knize i v knihách dříve bude napsáno sloužilo ku cti naší obci; a mluvilo o šťastné budoucnosti našeho národa.

V Libňatově dne 26. prosince 1941.

Antonín Dykych

~ 1939. ~

Včlenění Čech a Moravy do
hranic Německé říše.

Zřízení Protektorátu Čechy a Morava.

Dnem 15. března 1939. překročil národ český důležitý mezník svých dějin. Zpráva vydaná dne 14. března o osamostatnění Slovenska, a zpráva o okamžitém odcestování presidenta Emila Háčky a zahraničního ministra Chvalkovského do Berlína vzbudila pozornost příslušníků českého národa. Druhého dne zpráva vydaná rozhlasem oznamovala, že německá branná moc obrátí Čechy a Moravu. Zpráva ta oznamovala: Rozhovor presidenta republiky Dr. Emila Háčky za účasti zahraničního ministra št. Ribbentropa a českého ministra zahraničních věcí Dr. Chvalkovského skončil se rozhodnutím vůdce německého lidu, že území Čech a Moravy obsazeno bude německou ríšskou obranou. Vládě republiky nebylo vzhledem k daným okolnostem, než se podrobit tomuto rozhodnutí, které přijal prezident re-

publiky s vědomím, že jakýkoliv odpor by znamenal zkoušku národa. Lidé český! Doufáme, že každý z vás, kteří nasloucháte našim těžkým slovům pochopíte, že světem naše je prostě a stručně. Prosíme vás všechny abyste si uvědomili, že by bylo vícením národa, kdybyste se dopouštěli nepředložených činů v bolesti a vzdechu. Zachránit národ v tomto okamžiku znamená mlčet a jít za svou prací. Všichni na své místo, tak jako každý všední den. Do škol, do dílen, do továren, do obchodů, do úřadů, do stáje a na pole. Jen v obětavé, houževnaté a nezištné práci je náš život a naše budoucnost.

Následovalo následující povolání k obyvatelstvu: Podle vůle Vůdce a nejvyššího velitele německé branné moci vstoupilo německé vojsko do vašeho území s příkazem, aby udrželo klid a pořádek a převzalo ochranu obyvatelstva. Výkonná moc v území obsazeném německým vojskem svěruje se velitelům armádních skupin. Veškerá veřejná správa pokračuje v práci, nebude-li narušeno něco jiného. To platí pro policii, poštu, železnici a veřejné závody. Všechnu hospodářsky život běží dál. Každý zůstan na svém místě a pokračuj v práci. Opustění práce se pokládá za sabotáž. Narižem německých vojských úrodů se musí bezpodmínečně uposlechnout. Každý

necht' se jítí rozkozy vydáními ve prospěch celku a jednotlivce.

Vrchem' velitelství německé armády.

Rozhodnutím shora uvedeným nastol konce Republiky československé a území Čechy a Morava byly včleněny do hranic německé říše jako její autonomní část s názvem Protektorát Čechy a Morava. Již dopoledne dne 15. března oznamoval rozhlas, že německé vojsko stánuo na Václavském náměstí v Praze a v krátkosti celé území Čech a Moravy obsazeno bylo německými vojsky. Stalo se tak v klidu, bez marného odporu s české strany, jelikož po odříznutí opevněného území sudetského od republiky byl si český lid vědom svoji' bezmocnosti. Událost ta přijata byla proto poměrně s větším klidem než události podzimní.

Politické organizace.

Věřimý život v bývalé Republice českosl. trpěl politickou rozháraností a velkým počtem politických stran navzájem se potírajících. Boj mezi politickými stranami přinášel se i do obcí a byl příčinou i osobní' neuráživosti mezi občany. Vždyt' jenom nevelká naše obec Libušatov měla při volbách 7 politických stran. Po odříznutí sudetského území od repu-

bliky na podzim r. 1938. počalo se i v národě
 našim chépat, že tento měl by býti více ucelen.
 Došlo tehdy k likvidaci politických stran, z
 nichž povstaly nové dvě strany: Národní jedno-
 ta a Národní strana práce. Pozdějším rozhodnu-
 tím byly i tyto strany zrušeny a dne 2. února 1939.
 oznámeno rozhlášením vytvoření nové jednotné orga-
 nisace Národního souručnictví, jako nové jednot-
 né hnutí českého národa. Stranou zůstal jenom
 nepatrný zlomek národa. Při provedeníu náboru
 přihlásilo se v Libuňatově 218 členů, nepřihlásených
 občanů bylo 18. Místo demokratického řízení zave-
 deno bylo vedení autoritativní. Místo obvyklého dosud
 výběru funkcionářů hlasováním byli tyto určeni
 jmenováním. Vedoucím Nář. S. jmenován byl v
 Libuňatově Josef Teitel, polník č. 118., Jan Telba sta-
 rosta obce jeho nástupcem, Vilem Gottwald, učel-
 ce učitel dozorcem, Antonín Teichman č. 76. zapi-
 sovatel, Otad Ladislav Nyvlt jednatelem, Au-
 gustin Řezníček č. 88. velitelem pořadatelského sboru,
 Adolf Dytrych sociálním činovníkem, Vilem Vojtěch
 č. p. 5. hospodářem, Josef Vlček č. p. 109. propagátorem
 Herbert Fionek dozorcem. Zaveden byl rozprav:
 "Vlasti zdar", ale jenom zvolna se ujímal.

~ Události pro 15. březnu 1939. ~

Odsbrojení četnictva.

Dne 17. března dostavili se jako jinde i na čemnickou stanicí v Libňatově zástupci Německé branné moci a zabavili četnictvu pušky a šavle. Ponechány jim byly jenom revolvery k bezpečnému vykonávání služby.

Nocní klid.

18. března vydáno nařízení o zavírání hostinců v 8. hod. večer. Po 9. hodině nocí zakázáno prodávati umno živin. Výjimka je pro šelůžky jaoucí z práce. Dne 23. března dány další vyhlášky oznamující, že mezi 12. hodinou nocí a 6. hodinou ránu nesmí se nikdo porzřívati umno živin s výjimkou lékařů a šelůžku jdoucích do práce aneb z práce. Musí se však vykázati protoržemní říšské policie.

Zákaz zdražování.

Dne 21. března dána byla vyhláška o trestnosti zvyšování cen denních potřeb.

Zákaz překotného nakupování.

Dne 22. března 1939. vyřešeny vyhlášky zakazující překotné nakupování životních potřeb. Nakupování to dalo se přikázat, neboť v zabrazení újemní sudetským byly ceny

znacně vyšší než v republice a dalo se čekat, že ceny budou stoupat i u nás.

Odevzdání zbraní.

Dány byly vyhlášky o povinném odevzdání zbraní. Dne 23. března dostavili se němečtí vojáci na obecní úřad s rozkazem, aby občanstvo veškeré zbraně přineslo na obecní úřad.

50. narozeniny kancláře Hitlera.

Den 20. dubna 1939. byl státním svátkem nařízeným i v Protektorátě. Pro dělnictvo v továrnách byl den ten svátkem placeným. Nařízeno bylo na veřejných budovách vyvěsit mimo vlajku protektorátě i vlajku říšskou.

Odvody nezaměstnaných.

V bývalé republice bylo značná procento dělnictva bez zaměstnání. Dne 26. dubna konány odvody nezaměstnaných na práci do Říse. Z libušatova vypsaných jich bylo k odvodu 14. Někteří z nich našli si ve své práci náhradní. Práci v Řísi nastoupili 3 dělníci. Odvody ty konány proto během roku ještě několikrát a byly později dobrovolné. Nezaměstnaní uprchlíci ze Sudet, kteří se přihlásili na zemědělskou práci, třebaš v zemědělství nepracovali měli nárok na osácovací příspěvek. Svobodní 500.- K, ženatí 750.- K. Později zemědělské dělníci nebyli na práci do Říse přijímáni, jelikož i v Protektorátě byl zemědělských dělníků nedostatek.

1. květen 1939.

Na den 1. května zakázány byly všechny veřejné projevy a společné poslechy rozhlasu. Obyvatelstvem vzpomínáno bylo jenom v tichu oslav 1. května v letech minulých, zvláště však mohutného projevu na tento svátek, o němž věmeň zápis v I. dílu obecní kroniky.

Jízda v právo.

Pozabívaní Čech a Moravy v území Říše nařizena i hned jízda a chůze v právo, jako bylo již dříve v Říši. Respekt budilo rychlé provedení nařízení okluem se za republiky Slocko uvážovalo a psalo. Neuplatněno zůstalo však nařízení, že i vozka má být na právi'stane vozů, k čemuž by bylo zapotřebí změnění brzd.

Svátek matek a zákaz průvodů.

Na den 14. května, 1939. připadl svátek matek. V den ten konávaly se průvody dětí a konanými oslavami vzdávány byly pocty matkám. Zákon veškerých průvodů nebyl ani pro tento případ uvolněn, což způsobilo zklamání u dětí. V den ten konány bývaly i sbírky k prospěšným účelům. Oznamován v rozhlase zakázáno bylo konání tichlo sbírek v národním kroji.

Zákaz některých knih ve výkladech.

Zakázáno bylo umístění ve výkladech u knihkupectví

některé spisy Aloise Jiřáka, Reise a Viktora Pyka.

Oslavy M. Jana Husa.

Husovy oslavy ochuzeny byly v tomto roce o obvyklé průvody. Místo oslav v přírodě spojených s pálením hranic konány v tomto roce jenom tiché vzpomínkové oslavy v uzavřených místnostech.

Poměr Čechů k Německu.

Dány byly vyhlášky, aby národ český byl loyální k velkoněmecké říši a neprováděl sabotáž v průmyslových podnikách. Z vůstředí míst německých se připomíná Čechům, že na nich záleží jakou budoucnost si upraví v nových poměrech a budou-li loyální že je čeká šťastná budoucnost. U mnohých Čechů bylo obtížné vzít se do nových poměrů a vrátilo se k činnosti, které vedly k čerstvým zaccům? Namnoze byli k činnosti vedeni nasloučovníci její, zakrámení propagandy, jejíž poslech byl zakázán pod přísuhami tresty.

Zrušení Národní Gardy,

a rozpuštění legionářských organizací.

Jako jinde byl i v Libuňově zrušen spolek Národní Gardy v r. 1938. vybudovaný. Měl 17 členů. Dána byla výzva, aby odvolány byly státnokroji této obranní organizace. Podobný zákaz týkal se i organizací legionářských. Byly rozpuště-

ny a jinými jejičk zabaveno.

Omezení osobní volnosti u Židů.

Tak jako v Německu uploutnili byli v Protektorátu poměr arjenců k Židům. Těmto zakázán prosluch rozhlasu, odušaty jim rozhlasové přijímače, zakázány jim divadla, biografy a jiné veřejné místnosti. Obchody židovské mají mít označení: židovský obchod.

Změna státního znaku a vlajky.

Zakázán byl státní znak republiky a státní vlajka červeno-bílá s modrým klínem a zavěsena vlajka nová se světlými pruhy, bílým, červeným a modrým.

Zrušený svátek 28. října.

Už v r. 1938. prohlášen byl den 28. října za den pracovní. V roce 1939. nabádáno bylo především dnem 28. října, v rozhlase i v novinách, i v různých vykládkách, aby lid se nedal svést k nerozvázným činům a projevům v tento den. Bylo však dosti těch, kteří nechtěli se více ovládat citem než rozumem úvahou a v momentu vzvou dopouštěli se činů, které za současně situace stály se šťastnými.

Studentské nepokoje v Praze.

Pohnutí u občanstva způsobila zpráva o vážných udalostech v Praze, kde došlo k neproslechnutí

účetního zákazu v den prohlášení jistého studenta a k studenty vyloučením, po nichž 8 studentů za trest zastřeleno a 1200 odvzveno do Německa do koncentračních táborů. Vysoké školy byly zavřeny na 3 roky. Rozhodnutí toto bylo v celém Protektorátu plakátováno. Vzpětní nato byly za trest zastřeleny 3 osoby v Praze pro násilí proti jednomu občanu německé národnosti. Bezpečnostní orgány dostaly nařízení střežit bez výstra- hy vojáky-li k nějakým nepokojům a bouřím občanstva. Předsedové závodních výborů byli voláni na okresní ú- řady, kde jim sděleno, že musí spolupracovat na u- držení klidu a pořádku. V případě vyloučení se sta- ny továrního dělnictva, že budou členové závodních vý- borů ihned zastřeleni.

Tráha stávek:

Stávky v továrních podnicích byly jedním z pro- středků, kterými dělnictvo snáždilo se často s výsledkem prochybným obrátit slepším směrem hmotného postavení. V roce 1939. byly stávky zakázány. Jako v jiných oborech zaváděno řízení hospodářství i v pracovním poměru za- městnanec a zaměstnavatele. Mady a pracovní podmín- ky určovány jsou nyní nařízením?

Válka říše německé

s Polskem, Francií a Anglií.

Licenci přičin již vedly ku vzplanutí nové války v

Evropě pronichával současný krach kár osobám povolanejších, a v následujícím popisuje jak se jevily události a jak působily na život občanů v jeho nejbližším okolí. Občanstvo snažičím sledovalo pobnu- se události v mezinárodní politice. již vyvrcholovaly ve valce nebespečí a konceuč ve válku samu. Že nebespečí vyvrcholilo dalo se tušit již dne 25 srpna, kdy na 80 letounů spatřeno bylo v naší obci, jak le- tí směrem k polským hranicím. Dne 1. září došlo zprá- va, že došlo ku srážce vojsk německých s vojsky polskými. Ukončeno tím delší dobu trající diplomatické jed- nání a spor řešen zbraněmi.

Narižení o zatečení a odvozy.

V týž den kdy vypukla válka došlo narižení o za- sunutí oken a dne 2. září narižení o odvozech němec- kých příslušníků Protektorátu v stáří 17 roku.

Nákup životních potřeb.

Nastal horečný nákup životních potřeb všeho druhu. Dělo se také jednalo z obavy že nastane zdražování, a dále následkem zkušeností z války minulé, která zane- chala v paměti občanů vzpomínku na tehdejší ne- dostatek všech možných životních potřeb. Za úči- nou rovnoměrného a spravedlivého rozdělení život- ních potřeb, zavíden nákup na spotřební poukazy.

Přízemí hospodářství lišilo se značně od hospodářství ve válece minulého tím že upuštěno bylo od zvláštních režimů a přírodních zásob potravin u soukromníků, ponecháním bramborů do volného prodeje, ponecháním prodeje potravin obchodníkům a konsumním družstvům, dále jiným způsobem prodeje, čímž se obléžnějším t. z. v. „křásováním“ t. j. nezákonného prodeje „pod rukou“ neb „na černo“.

Uprava spotřeby mýdla.

Nejdříve provedena uprava spotřeby mýdla a jeho prodeje. Proveden soupis zásob u obchodníků a zavedeny odběrní listky, měřící 125 gramů mýdla na osobu a měsíc. Zároveň sníženo dovolené množství tuků v mýdle z 80% na 50%.

Příděl potravin na průkazní listky.

Aby regulována byla spotřeba důležitých potravin pro případ dle trojicí války, zavolány s platností od 2. října 1939. spotřební listky na potraviny: maso, vepřové sádlo neb slanina, neb jiné jidlo tuky všeho druhu, cukr, káva, čaj, kávové náhražky, mouka, chléb a jiné pečivo, a různé potraviny. Předepsané množství na týden pro 1 osobu:

maso: 500 g na osobu, zejména volně.

chléb: 2900 g včetně mouky na vaření, která musí být odebráno 900 g, místo 1200 g chleba.

Deťi do 6 rokov 1300g chleba, od 6 do 10 let 2100g, včítne mouky.

Tukový lístok: pro obyčejné spotřebitele:

210g jidelých tuků všeho druhu, 330g pro těžce pracující. Pro deťi do 6 rokov 80g másla, pro deťi od 6 do 10 let 200g másla, aneb 100g másla a 100g jiného tuku.

Mléčný lístok, denní dávka: pro obyčejné spotřebitele, těžci a velmi těžce pracující, jakož i deťi od 6 do 14 rokov $\frac{1}{4}$ l mléka denně.

Lístek na cukr: týždenní dávka 400g cukru na osobu, mimo to ještě 1500g ročně na zavářování.

V měsíci listopadu snížená dávka chleba o 150g, a zvýšená dávka mouky na vaření o 40g.

V prosinci objevil se obtíž s přidělením tuku, takže snížená dávka již na polovici. Dětem zůstala dávka nezměněna.

Nespokojenost způsobilo, že zemědělcům jako samozásobitelům nebyly přiděleny v prvním měsíci pouhádsky na maso a tuky. V dalších měsících byla i zemědělcům dávka masa přidělena. Rovněž bílá mouka na vaření.

Nedostatečným přidělením tuku nastala u řezníků větší propádka potlučenému masu vepřovému, a opromýjeno bylo maso hovězí a telecí. Tlučeným masem a škvárnou nakrajovali si kousumen-

si nedostatek tuků: másla a tuků umělých. Další omezení nastalo, když žijící nařizováním byli nuceni vepřové maso sníst a odvádět. Rovněž také hovězí duh. Požádali zakázat i volný prodej uzevín a povoleno jenom na odberu lístky. Vepř. povoleno prodávat jenom v 80 kg živé váhy. U domácích porážek nařizováno každý porážku ohlásit na obecním úřadě, a odvést předepsané množství tuků k veřejné spotřebě. Živěcí byli povinni odvádět $\frac{1}{2}$ kg másla od prvního dojivu týdně. Na 1 kg másla počítalo se 25 l mléka. Živěcí sberny na maslo. V Libušově prověřen staváním másla Adolf Petráš obchodník provozující c. 55. Obilí dovoleno samozásobitelům sníst jenom na mlék. výkary. Na jednu osobu připadlo 21 kg obilí na osobu a měsíc. Samozásobitelům připadalo z domácí porážky 4 kg masa a 1 kg sádla na měsíc. Mléka počítáno samozásobitelům $\frac{3}{4}$ l na den včetně másla. Živěcí slyšci odvádělo se 60 vajec počně. Požití vajec pro odvedení stanoveneho množství neomezené. Nezemědělcům počítaly se 1 slyšci na 2 osoby. Od této slyšce nemusela se vejce odvádět.

Cena másla 20.-K za kg u rolníka, 24.-K u spotřebitele.

Koncem r. 1939. vytláči zákonem prodeje zrukovat kávy.

Koupil mohl jinom kdo se vykázal lékařským vy-
svědčením.

Různé hospodářství textilní a obuví.

Že již zavěšením spotřebních poukárek na textil-
ní zboží a obuv, omezena byla výroba v továrnách
na 60% oproti výrobě v r. 1937. Rovněž v tom pro-
měm nařízen prodej u obchodníků. Dne 15. a 16.
prosince 1939. nařízeno uzavřít všechny prodejny
látkami a obuví. Všechny vydány byly oděvní
poukazy pro muže, ženy a děti, každý v jiné barvě. Pla-
sily na 1 rok. Obsahovaly 100 bodů a směrnice učě-
něcí pročež bodů na určitou část oděvu. Některé druhy
textilů jako ložní prádlo, záclony, smutkové oděv, prá-
dlo pro novorozence vydávány byly jinom na základě
poukárek vydané obecním úřadem. Rovněž tak boty.
V následujícím přikládám jako možnost učěno na jedno
levé osobu počty:

U mužů:

Učestoděm:	Pocil bodů:
1 pár ponožek	5
1 šál	7
1 pár rukavic	7
2 kapesníky	4
1 pár ponožek	5

1 punce 'hořile	20
2 punce	6
1 hrášká souprava	25
2 kravaty	6
1 svrchní 'kozajka	15
<u>celkem</u>	<u>70 bodů</u>

U ženy:

Článek oděvu:	Počet bodů:
1 pár punčoch	4
1 pár punčoch	8
1 kalhotky vlněné	10
1 bokovka	8
1 pár punčoch	4
1 souprava prádla	12
1 kalhotový 'kombi'g'	10
200g příze pletací	14
2 páry punčoch	8
1 kapesník	2
1 sukni	20
<u>celkem</u>	<u>100 bodů</u>

Potřeby na ošacení byly se příjmi kombinovány sle osobní potřeby jednotlivce. Na pánský oblek v celku bylo zapotřebí 60 bodů.

Narižení nočních hlídek.

Nariženo bylo konání nočních hlídek. Povinnost konání hlídek platila pro muže do 65 let věku. Účelem hlídek bylo zjišťovat podzvěčlé osoby, a dbát o řádné zatimnění přebytků a bezpečnost občanů při možných leteckých útocích. Hlídky konány v rámci činnosti Civilní protiletické ochrany jejímž velitelem jmenován byl Václav Havrman ep. 94. Dnem 4. října konání nočních hlídek zrušeno.

Zákaz volného prodeje benzínu.

Počínaje dnem 10. září 1939. omezen prodej benzínu. Používání motorových vozidel povoleno jenom pro nutné případy: lékaři, dovoz potravin, bezpečnostní služby a pod.

Povinnost mít osobní průkaz.

V září 1939. vydáno bylo narižení o povinnosti nošení osobních průkazů u osob starších 15 roku. Narižení vedlo k přetížení formálních úředních prací s vydáváním průkazů a odtlačil listiny i k nedostatku potřebných kolleků. Práci přetížení byli i fotografové s vyhotovením potřebných podobenců. Fotografování vedlo i k přechodnému nedostatku fotografických potřeb.

Zaměstnanost v průmyslu.

Dobře zaměstnanost v textilním průmyslu před

vypuknutí války zabrzdila, byla jedním vládním nařízením o omezení pracovní doby a zhoršeným zásobovacím materiálem. V továrnách povětšou bylo poprvé masová ze dřeva: dřevě vlny a umělého hedvábí.

Drahosní poměry r. 1939.

Včleněním Čech a Moravy do hranic Německé říše nastaly nové poměry, které zvláště po vypuknutí války vedly k stoupnutí cen životních potřeb. U potravin mimo málo bylo zvýšení cen smetany. Nejvyšší byly u textilii, stavebních hmot, másla, masa a j. V souvislosti s tím nařízeno bylo zvýšení dělnických mezd v továrnách nejprve o 15%, potom ještě o 10%. Stalo se tak nařízením příslušných úřadů po slyšení zástupců dělnictva, i průmyslu. U dělnictva přijat byl tento způsob úpravy mezd s povděkem, neboť zvýšení obšlo se toto zvýšení bez obvyklých výrobních bojů a sporů.

Fronty u obchodu.

V nových poměrech předvídané bylo občasné stoupnutí cen a nedostatek různých životních potřeb. Nastal horlivý shon a hromadný jejich nákup. Prodejny bož firmy Patá byly v krátké době úplně vyprodány a nové zásilky nemohly nikterak vyrovnat poptávku. V mnohých případech musela polovina, třetina porádek. Rovněž u prodejích textilního zboží tvořily se fronty, každý ve-

šlo ve zřetel, že zavedeny budou poukázky na odevní potřeby.

Vybírání vkladů.

Abyste zabráněno vybírání vkladů větší měrou než bylo žádoucí, vzhledem k udržení nerušeného hospodářského běhu, zavedeno bylo moratorium na vklady. Dovoleno bylo vybírat jenom mírně povolenou část vkladů a celé vklady uloženy po 15. březnu 1939. První vybírání vkladů byla jenom větší hospodářská, ne důvěř k měně a obojí před domnělým zabavením vkladů se strany státu. Přesto že zavedeno bylo moratorium a občanstvo ujistováno stále o pevnosti měny, došlo ke zvýšenému vybírání vkladů, které bylo patrné i u místního Společného a záložního spolku pro Lobčany a okolí u kterého stouplo vybírání vkladů proti ročnímu normálnímu o 150.000 Kč.

Soupis dobytka v. 1939.

Napočteno:

hovězího dobytka celkově	349 kusů.
z toho	40 telat
dojných krav	202 kusů
z nichž dojnic	700 "
Vepřů	754 "
koz	209 "

Soupis a odvody koní.

Při soupisu napočteno bylo r. 1939. 34 koní.

Při konaných odvodech odvedeno 10 koní. Z nich 3 koně ihned vykoupeny a poslány k vojsku.

Výkazy na uhlí.

Zavedeno bylo regulované hospodářství uhlím. Každý majitel domácnosti musel se přihlásit u určitého obchodníka, na kterého byl potom vázán odběrem uhlí.

Stavební ruch.

V prvním roce svátní Protektorátu Čechy a Morava vyvinul se celý stavební ruch. První k němu zavdala státní záruka ohledně peněžních vkladů, které byly také k uhlím stavebním uvolněny. Vyšším stavebního ruchu nastala dobrá konjunktura v cihelnách. Nastal nedostatek stavebních hmot, a celá proptávka pro různých stavebních potřebách: přípravy do barev, kování k oknům a dveřím a pod. Potřeby ty kupovány byly od zájemců hojně do zásoby v předprokladu, že jich bude nedostatek. Obavy ty ukázaly se opotstatnými a mnohé nebylo později k dostání.

Zdražení novin

V souvislosti cen různých potřeb došlo i na noviny, které byly zdraženy o 50%, při zmenšení jejich objemu.

Uprchnutí židů za hranice.

Prsná a ostrá opatření proti židům v Německu přivedla značnou část uprchlých židů k tomu, že vešs uprchnli za hranice se značným majetkem. Byli to právě židé nepřímější. Na zamechaný zde majetek dosazeni byli němečtí komisáři. Zákon o židovské rase přijímán byl i v Protektoráte různé. Vzpomínáno bylo, že u většiny židů uprchlých byla obcovací řeč německá.

Zákaz osvětlení hrobů.

Bylo dosud obyčejem, že vešs na den Všech svatých rozžehovány byly na hrobek svíčky. R. 1939. následekem nosžení o zatimněn byl vydán zákaz osvětlování hrobů.

Zrušení četnické stanice.

Na podzim r. 1939. zrušena byla četnická stanice v Libušatově zřízená v roce předchozím. Umístěna byla ve škole a v přilehlém přístavku. Tři její členové přidělení byli na stanici do Úpice, a vcelku četnický stážístůh Třík do Suovic.

Chudinství r. 1939.

Rozhodnutím říšského protektora št. Neuvolka přiděleno bylo chudin v Protektoráte z prostředků

státuích 18 millionů korun. Uchudým v Libuňatově darováno bylo dvakrát po 520 Kč ve formě poukážek na pohaviny po 5 Kč.

Narodním souručenstvím vykonána byla sbírka na chudé v Protektorátě pod názvem Narodní pomoc. V Libuňatově vynesla

Pocasi r. 1939.

V druhé polovině ledna a v první polovině února stoupla teplota jak nebyla zaznamenána vůbec po dobu 160 dnů, v kterýchto době se teplota zaznamenává. Sněh stál již v lednu a počasí bylo jak na jaře. Lето a podzim byly vlhké. V roce tomto byla neobyčejná úroda bramborů.

Činnost sokolská

žáctvo Sokola v Libuňatově svedlo se Dětského dne konaného v úvodí dne 3. července 1939. Dětský den se měl konat již 18. června, ale pro nepřítomnost některých se uvolaly při utkání českého klubu fotbalového v Praze s klubem německým, konání všech českých slavností bylo zakázáno. Dětský den byl za dva týdny povoleno, ale obvyklý průvod byl zakázán. Obecnostvo prostrávalo průvodu jako obvykleho zakájeu slavnosti.

Prohota sbróila k divadelnímu představení v přívodě, na upraveném nádvoří hostince Josefa Bejra. Tělocvična, činnost Sokola v Libuňatově byla

v r. 1939. zrušena, když se v Libňatově vyskydlo několik případů dětské obrny.

Odbor Národní jednoty Severočeské.

V roce 1939 došlo k sloučení Národních jednot v jednu organizaci pod jménem Národní Matice. Jednoty by sloužily dosud k podpoře českých menšin v německém území. Po zabraní Sudetského území staly se spolky bezpředmětovými a přeměněny na Národní matici při Národní radě české. Činnost odboru v Libňatově omezila se v r. 1939 na tuami' doadla.

Hasičský sbor.

V roce 1939 zemřel dlouholetý člen sboru Antonín Ludvík č.p. 33. U sboru byl činným plněk 37 roků, až do své smrti. Pohřben účastnil se téměř celý hasičský sbor a tři funkcionáři sboru masšovského.

V Úpici zemřel bývalý učitel hasičského sboru v Libňatově Vojtěch Borek, učitel ve výslužbě.

Tamníanská pomoc poskytnuta byla v 15 případech.

Hasičský sjezd.

Dne 23. července 1939. konán v Libňatově I. obvodový sjezd hasičský. Případl na týž den, jako sjezd konaný v Libňatově před deseti roky. Pro letošní

rok určeno konání jeho v Petroviciích. Jelikož ko-
nání jeho pro tak malou obec, položenou na samých
hranicích společno bylo se značným risikem, bylo
konání sjízdu touto obcí zamítnuto. Právání jeho
nabídnuto sboru lidnatovskému, který nabídku
přijal. Pováží, nejdůležitější podmínka ke zdaru
sjízdu, před sjízdem trvali deštivé, v poledních
hodinách tak se polepsilo, že ukázalo se slunce a
nastalo krásné nedělní odpoledne. Pořád sjízdu
nevybočil nikterak z obvyklého způsobu konání
sjízdu. V poledních hodinách uvítány byly míst-
ním sborem houskové sbory župy ipecké a sbory
z župy sousední: z Horčiček, Krizanova a Meziluce.
Po uvítání hosté vzběhli čerstvé houskové prapore,
načej zahájili průvod od místa uvítání u hostin-
ce Ovd. Tichmanové do zahrady hostince Josefa
Elsnera, starosty sboru. Zde uvítány sbory pro-
slovem Hynka Čepelky, starosty župy, načej po
proplachovém signálu trubkou a zvoniním
uspořádáno pozvání evičinů na přibytky č. p.
100, 104, 93, 86., a sice sborem místním a sbory
z Maršova a z Slavovic. Po ztaveném evičině
konan koncert na místě slavnosti, a večer
přátelský „večeřák“ v hostinci Josefa Elsnera.
Sjízdu přinesl sboru značný hmotný zisk.

Nový stejnokroj hasičský.

Dle rozhodnutí Česká zemská hasičská jednotka za-
 veden u hasičských sborů nový stejnokroj hasičský.
 Dosavadní stejnokroj prozřívával z tmavomodré
 cámary, kabátu to se s něčím vlnitým s šedě barvy.
 Nový stejnokroj je též tmavomodrý, ale proti dří-
 vějšímu hodně jednoduššímu značně ozdobnější.
 Rozhodnutí o zařízení nového stejnokroje naráželo
 na značné potíže finančního rázu, neboť přišlo v
 době značné hospodářské krize. Aby umožnilo i
 méně majetným členům sboru pořídit si nový
 stejnokroj, rozhodnuto bylo u sboru, aby polovina
 nákladu proti tomu na pořízení stejnokroje hra-
 zena byla z prostředků záboru svého odboru. Poříze-
 ní jeho umožnilo bylo také, že k novému stejnokro-
 ji dalo se použít dosavadní cámaru jejím přede-
 láním. Pořízení nového stejnokroje u sboru přiš-
 lo večas, neboť následoval zákaz vydaný Českou
 zemskou hasičskou jednotkou nosit dosavadní
 kroj s cámarou. Český národ ocitnul se v pomě-
 rech od dosavadních značně odlišných a byla as-
 oprávněná domněnka, že přívinnou základu byla
 skutečnost, že cámaru vstiskuje spolku národ-
 ní ráz více než je zřetelné. Členským poměří vyří-

stol však usídlení ani nový stejnohraj hasičský. Vy-
sloú byl zákaz nosení nových čepek stejnohraj, kte-
ré ozdobeny byly státním znakem bývalé republiky.

Reorganizace hasičstva.

V roce 1939. došlo k přebudování celé organizace
hasičstva. Důvody k přebudování zaslány byly všem
sborům hasičským v obsáhlém přípisě, ku kterému
přiloženy i nové stanovky a nařízení župy o hradu
valné hromady na které měly být schváleny nové
stanovky a provedena volba výboru a všech funkcion-
ářů sboru. V zaslání přípisě ženské hasičské
jednotky v Čechách se uvádějí důvody k reorganizaci
hasičstva. Jeť to mezi jiným utužení kázně. Její
uvolnění u mnohých sborů vedlo k nemožnému pro-
vádění daných příkazů. U mnohých sborů ukládá-
na práce vyplývající z různých funkcí jednotlivcům,
zatím co druzí místo práce ponechávali si jenom
právo kritiky. Za slovem dobrovolný schovával se
mnohdy ten, kdo mohl s bati kázně zapomenouti, že
slovo dobrovolný rozumí se dobrovolně kážen. Z
té příčiny změněn i název Sboru dobrovolných hasi-
čů na Hasičský sbor. Tyto a mnoho jiných důvo-
dů byly příčinou k přebudování hasičské organizace.
V zaslání požádání župním se připomíná sborům
povinnost přijmouti nové stanovky a následně přit-

kazí a provedení voleb, které se mají provést ve
 všech sborech současně. Uvedené bylo provedeno na
 mimořádné volné hromadě Hasičského sboru v Lib-
 ňalově, konané dne 4. března 1939, v hostinci Josefa Els-
 nera. Přítomni byli všichni činní členové sboru a
 členové přispívající čl. Mimo jmenované případy pře-
 čten byl i další přípis zúpy, týkající se výběru funkci-
 onářů. Zvláštní nařízení zúpy týkající se volby velitele,
 který dle nařízení mimo schopnosti potřebných k vy-
 konání této funkce má být bývalým vojákem,
 pokud možno poddůstojníkem, věková hranice 50
 roků. Nařízením zúpy o volbě velitele nesrovnávalo se s
 platnými novými stanovami. Ústředí Hasičského
 sboru předložilo se přesto nařízením zúpy a zvolilo velite-
 lem sboru Augustina Řezníčka, dosavadního
 místonáčelníka sboru. Zvolený vyhovoval nejen pod-
 mínkám klademur se strany zúpy jsa bývalým pod-
 důstojníkem ve vojenské službě, ale i svým schop-
 nostmi vyhovuje podmínkám řádného velitele. Jíž
 před svým zvolením pověřen byl dosavadním náčel-
 níkem sboru Čeněk Vítkem k vykonávání činnosti
 cvičitelské, což svědčí o dobrém souladu mezi velitelem
 dosavadním, a velitelem novým. Zvolený Augustin
 Řezníček narodil se r. v Slavovčicích a je nyní
 spolunajímatelem přibysku čp. 88 v Libňalově.

Členem sboru je od p. Uproce zvolen byl mí-
 stoucíčelníkem sboru. Dosařadní velitel sboru
 Uečik Vít opouští funkci aktivního velitele sbo-
 ru v stáří 58 roku. Ku sboru přistoupil r. 1907.
 V r. 1910. zvolen byl velitelem sboru a funkci tu
 vykonával ku spokojenosti člunstva i vsého obcán-
 stva do poslední chvíle, tedy plných 29 roku. Z
 ostatních funkcionářů zvoleni: starostou sboru, do-
 sařadní starosta, Josef Elsner, čp. 31., Josef Lud-
 vík čp. 12. místonáčelníkem, Oldřich Bejč č. 93.
 jednatelem, Jan Vít č. 26. pokladníkem, Josef Mi-
 hulka vječarotkem, Josef Jurek zbrojmístrem, Jo-
 sef Joudal č. 104. strojmístrem, Oldřich Entlich č.
 organizačním zpravodajem, Jos. Uečik, a Jan Njolt,
 člunové výboru, Josef Havel a Adolf Dytrch reví-
 soři učí.

Zemřelí v r. 1939.

17/2	Olois Uečik čp. 112.	v stáří 86 p.
18/3.	Vjčich Joudal " 156.	" " 79 "
6/5.	Jaroslav Kocian " "	" " 28 "
9/6.	Růžena Seidlová " "	" " 58 "
23/6	Antonín Jyntř " " 103	" " 68 "
9/10.	Růžena Hlavšová " " 36	" " 53 "
22/10	Antonín Ludvík " " 33	" " 68 "
2/12	Albín Kocianová " " 778	" " 68 "

Škola.

Šarovačáček započala, 15. února, Podělovačo bylo 2 9 dítek po 1/4 l mléka denně.

Při likvidaci organizace Nár. obce fašistické bylo usneseno, aby loutková divadlo spolku Jarovna bylo škole pod podmínkou, že nebude přijímáno a že bude sloužit jenom potřebě školy a žactva.

Při likvidaci organizace Mládež nár. socialistické bylo usneseno, aby pokladni hotovost 95 Kč Jarovna byla na zakoupení pomůcek pro školní kabinet.

Na zdejší okres ustanoven byl po inspektorou Václavu Šilhovi okr. šk. insp. Josef Šefna.

Nařízení okresního školního výboru odložen byl začátek školního roku, jelikož se vyskytly nakožlivé nemoci žáků, a dětská obrna.

Novými poměry prostalými zřízením Protektorátu Čechy a Morava zakázány byly některé školní učebnice. Na zdejší škole vyučováno bylo 15 početnic a 1 dějepis.

Po vítězství Německé říše nad Polskem nařízeno bylo, aby na školách vyvěšena byla na ostaru vedle vlajky Protektorátu také vlajka říšská.

Nařízením ministerstva školství vydání pro ubladych událostech v Praze, kdy při vřtlynostech v Praze bylo 9 studentů za trest zastřeleno a 1200

studentu posláno do Německa, do koncentračních táborů bylo řídkým roznoženo a zasláno rodičům školních dětí k přečtení. Nařizovalo se: děti do školy a ze školy jaoucí nemají choditi v kloučcích. Do školy nemají chodit ani brzy ani pozdě a nejkratší cestou a nesmíjí státi v kloučcích před školou, zakázány vycházky učitelů se žáky do přírody. Dětem se kládá na vědomí, aby k dětem německé národnosti se chovaly slušně a neurádeily je a aby mluvívaly píšně německé. Aby také měly v uctivosti říšskou vložku.

Schůzi rodičovského sdružení konána byla dne 14. listopadu 1939. ve škole. Přítomny byly 33 osoby. Přítomní učitelé vysvětlili způsob nejnějšího vyučování a poukázali na různé zárodky a molostotky. Při volbách byl zvolen předsedou Josef Ludvík č.p. 12., místopředsedou Rudolf Ný-
vlt č. 45, jmenovalem učitel Oldřich Nýč, proklamátorem Vilem Vojtěch č. 5.

Po odchodu učitele Václava Cerry do Studnic ustanoven na další škole výpomocným učitelem Oldřich Nýč, z Hornova u Nového Města n/ Metují. Před ustanovením do Hebná-
lova vyučoval ve Slatině n/ Úpou.